

Vyhlasenie Slovenského živnostenského zväzu k návrhu 4. časti daňovej revolúcie o zdaňovaní živnostníkov

Členovia prezídia Slovenského živnostenského zväzu na svojom zasadnutí dňa 24. novembra 2021 prijali nasledovné stanovisko k návrhu 4. časti daňovej revolúcie o zdaňovaní živnostníkov, ktorú predstavil minister financií Igor Matovič na tlačovej besede dňa 22.11.2021:

Návrhy na zmeny v oblasti daňovo-odvodového zaťaženia boli avizované už pred viac ako rokom a počas celého prípravného obdobia neboli zo strany ministra financií SR Igora Matoviča realizované žiadne kroky, aby konzultoval svoje zámery s odbornými kruhmi a stavovskými organizáciami, zastupujúcimi živnostníkov, hoci zo strany SZZ bola ponuka na spoluprácu a diskusiu opakovane predkladaná. Žiaľ, aj z tohto dôvodu **výsledný návrh nijako nereflektuje skutočné problémy živnostníkov a malých podnikateľov, ba naopak, vyvoláva obavy a predstavuje novú hrozbu pre túto pandémiou ťažko skúšanú časť podnikateľského spektra.**

Predovšetkým, dôrazne sa ohradujeme pred označovaním živnostníkov ako podvodníkov, ktorí zneužívajú zákony. Pokiaľ má minister financií SR vedomosť o daňových trestných činoch, napr. o krátení dane, vo svojom blízkom okolí (spomínaní boli bagrista Rudo alebo manželka fyzikári), je jeho povinnosťou dať podnet orgánom činným v trestnom konaní. Pochybenia jednotlivcov nie sú dôvodom na pomstyctivé konanie predstaviteľov štátu vo vzťahu k ostatným podnikateľským subjektom.

Status zamestnanca a živnostníka je neporovnateľný, nakoľko jeden vykonáva závislú činnosť a druhý podniká vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, ručí celým majetkom a dokonca sám zamestnáva iné osoby. Živnostník platí sociálne odvody vo výške 33,15%, zdravotné odvody vo výške 14% a daň z príjmu v rozpätí 15 až 25% z príslušného vymeriavacieho základu. Je prirodzené, že s podnikaním sú spojené výdavky, o ktorých môže aj v súčasnosti účtovať alebo ich nahradiť tzv. paušálnymi výdavkami, pre administratívne zjednodušenie.

Avšak, živnostník nemá sociálno-právnu ochranu ako zamestnanec, nedosahuje žiadny príjem pokiaľ si sám nenájde zákazníka, nemá firemné benefity, mimoriadne odmeny, nemá mu kto preplatiť návštevu u lekára, nedostane odstupné ani odchodné, pri vážnom pracovnom úraze je zodpovedný sám za seba, sám si zabezpečuje pracovné náradie, materiál, vybavenie, nemá dovolenku. Nedostáva podporu v nezamestnanosti, nárok na dávku z dôvodu práceneschopnosti mu vzniká až po 270 dňoch platenia odvodov do Sociálnej poisťovne a prípadné dávky pri OČR alebo PN, starobné alebo invalidné dôchodky živnostníka sú v porovnaní so zamestnancom výrazne nižšie.

Je nešťastné, keď sú zamestnanci nazývaní ako „hlúpi Janovia“, nakoľko výšku daňovo-odvodového zaťaženia zamestnancov určujú zákony. **Je veľmi znepokojujúce, keď sa v súčasnej covidom silno rozpoltenej spoločnosti objavuje snaha otvoriť ďalšie bojisko – nový konflikt medzi živnostníkmi a zamestnancami.**

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že živnostníci samotní sú aj významnými zamestnávateľmi: v roku 2020 dosiahli malé a stredné podniky 74,2 % podiel na zamestnanosti v podnikovej ekonomike. Pritom najvýznamnejšie zastúpenie na zamestnanosti naďalej dosahujú mikropodniky (vrátane FO – podnikateľov), ktorých podiel v roku 2020 predstavoval 46,3 %. V absolútnom vyjadrení teda

mikropodniky, vrátane fyzických osôb podnikateľov (živnostníkov) zamestnávali bezmála 650 tisíc iných osôb, svojich zamestnancov. (Zdroj SBA: Správa o stave MSP 2020)

Minister financií SR popísal dve úplne odlišné témy – prácu na živnosť z donútenia a daňovo-odvodové zaťaženie SZČO - ako dve navzájom prepojené oblasti, resp. ako príčinu a následok. Zdôrazňujeme, že tento pohľad je neprijateľný a akákoľvek snaha o zvýšenie daní a odvodov z dôvodu zneužívania inštitútu živnostenského podnikania na zakrývanie závislej práce je povrchným a ekonomicky veľmi krátkozrakým riešením. Problém vykonávania závislej práce formou živnosti majú riešiť kontrolné orgány štátu. Táto situácia nezanikne vyvíjaním tlaku na jednotlivých živnostníkov. Je to chyba systému, nie jednotlivca a absenciu kontrolných mechanizmov zvýšenie daňovo-odvodového zaťaženia nijako nenahradí. **Motiváciou pre prechod z pracovného pomeru do práce na živnosť tak na strane zamestnávateľa ako aj pracovníka je práve extrémne vysoké zaťaženie ceny práce, ktoré dosahuje v podmienkach Slovenskej republiky až 59% a radí nás k neslávnym premiantom v celej EÚ.** Toto je tá okolnosť, ktorá vyháňa ľudí z pracovných pomerov a zodpovednosť za to v plnej miere nesú politici a štátni úradníci, ktorí tieto podmienky takto nastavili.

Prekvapuje nás, keď minister financií hovorí, že navrhované zmeny v konečnom dôsledku žiadne vyššie príjmy do štátneho rozpočtu neprinesú. Na ich realizáciu sa však vynaloží veľké úsilie zamestnancov štátnej správy a nemalé finančné prostriedky, aby sa upravili IT systémy pre výber daní a odvodov, legislatíva a pracovné postupy úradov. To všetko bez reálneho cieľa a výslednej finančnej pridanej hodnoty. Jediným výsledkom bude uspokojenie pocitu čestnosti ministra financií, ktorý pritom sám svojím nečestným konaním často prekvapuje - počnúc diplomovou prácou a končiac prevzatím a prezentovaním výsledkov duševnej práce iného experta priamo na tlačovej besede o zdaňovaní živnostníkov, a to bez jeho vedomia a súhlasu.

Hoci detaily nového spôsobu zdaňovania nie sú známe, základným porovnaním súčasného stavu by živnostník s mesačnými tržbami 1.300 EUR a výdavkami na úrovni 60% zaplatil na daniach a odvodoch o 46% viac ako v súčasnosti a úplne by stratil nárok na uplatnenie nezdaniteľnej časti príjmu, ako aj daňového bonusu na deti. **Navrhovaná zmena postihne všetkých živnostníkov bez rozdielu, nakoľko zrušením paušálnych výdavkov a úpravou základu dane a odvodov dôjde nielen k zvýšeniu finančného, ale aj administratívneho zaťaženia a to v čase, kedy živnostníci a SZČO zažívajú najhoršie, pandémie podmienené, ekonomické časy.** Doposiaľ sme nepočuli, kedy budú živnostníci a podnikatelia ekonomicky odškodnení za straty spôsobené obmedzením podnikania v pandemiách a ako bude vyzeráť nový sľubovaný „Kurzarbeit“ pre SZČO, ktorý by mal začať platiť už o 5 týždňov!

Vzhľadom na tieto skutočnosti žiadame ministra financií, aby predložený návrh reformy zdaňovania živnostníkov v celom rozsahu stiahol. Ak pri svojich návrhoch zotrvá, požadujeme, aby sa daňová revolúcia realizovala výlučne ako jeden ucelený balík, počnúc potrebnými procesnými a legislatívnymi zmenami na úrovni štátnych inštitúcií. Vzhľadom na skutočnosť, že 4. časť daňovej revolúcie nadväzuje na už skôr prezentované súbory reforiem, je neprijateľné, aby sa pristúpilo len k jednoduchším tzv. quick win riešeniam, akými by bolo napr. zrušenie paušálnych výdavkov pre SZČO. Oklieštené realizovanie reforiem môže vyvolať rozvrat verejných financií a narušenie stability podnikateľského prostredia. **V neposlednom rade od ministra financií SR očakávame verejné ospravedlnenie sa všetkým živnostníkom a pracujúcim osobám za jeho urážlivé výroky počas tlačovej konferencie.**

V Bratislave, dňa 24. novembra 2021

Informácie o SZZ:

Slovenský živnostenský zväz (SZZ) vznikol v roku 1992 ako združenie živnostenských spoločenstiev a profesijných cechov. Je spoluzakladateľom Slovak Business Agency (SBA), spolu s Ministerstvom hospodárstva SR a Združením podnikateľov SR, ktorá poskytuje pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy zákona o malých a stredných podnikoch. Na medzinárodnej úrovni je od roku 2018 členom Európskej konfederácie staviteľov (EBC) so sídlom v Bruseli. V roku 2019 sa stal prístupujúcim členom Asociácie priemyselných zväzov.

SZZ poskytuje živnostníkom a podnikateľom pravidelný informačný servis, najmä prostredníctvom webovej stránky a pravidelného emailového spravodajcu. Ako dobrovoľné záujmové združenie vytvára priestor pre aktívne zapojenie svojich členských organizácií, ktoré môžu otvárať potrebné spoločenské a ekonomické témy a prostredníctvom SZZ ich komunikujú v rokovaníach s vládou a poslancami.